

вживаються заходи щодо забезпечення дітей якісним харчуванням, належним питним режимом і відповідними умовами для особистої гігієни. Щороку трапляються непоодинокі випадки їх масового отруєння під час оздоровлення. Так, через неналежний контроль керівництва за харчуванням отруїлося 65 дітей, які перебували в санаторії «Перлина Карпат» (Закарпаття). Унаслідок недбалості службових осіб сталися масові отруєння дітей у санаторії «Конвалія» Львівської області і дитячому оздоровчому центрі «Сонячний берег» Донецької області. За даними фактами прокурорами порушено кримінальні справи [2].

Сказане засвідчує, що злочини у сфері охорони здоров'я є масовими, збитки завдані державі – мільйонними, а шкода індивідуальному та суспільному здоров'ю – непоправною.

Найстрашнішим є те, що дуже часто злочини вчиняються високопосадовцями, людьми, які давали клятву Гіппократа, педагогічними працівниками, які б мали виховувати у підростаючого покоління священне відношення до цивілізаційних цінностей, серед яких на чільному місці має бути заповідь «не нашкодити іншому».

Сказане засвідчує про зростання девіантної соціалізації суспільства, що підриває устої сучасного українського суспільства, загрожує йому загибеллю.

Підсумовуючи наголосимо, що все це вимагає належної уваги до відмічених проблем. Важливо активізувати дослідження у вказаній площині з метою вироблення радикальних заходів для поліпшення ситуації у сфері ефективної побудови українського суспільства загалом і охорони здоров'я зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. В прошлом году украинцы потратили 20 млрд. грн. на лекарства. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.focus.ua/health/169974>
2. Інформація «Про стан законності в державі за 2009 рік (відповідно до статті 2 Закону України «Про прокуратуру»)». – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/vlada.html?_m=publications&_t=rec&id=36585
3. Киевского медика, бросившего больных на морозе, пока не уволили. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.focus.ua/kyev/170586>
4. Новини /Генеральна прокуратура України – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&id=64279&s=print
5. Право на охорону здоров'я / Значимість діяльності Ради Європи в царині прав людини. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/bul/text2.htm>

Л.Г. КУДРИК, Ю.Р. СУРМЯК

ПІЗНАННЯ ЕНЕРГОІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРИРОДИ ЛЮДИНИ –ШЛЯХ ДО ЗДОРОВ'Я

*Стаття присвячена проблемі енергоінформаційної природи людини.
Ключові слова: здоров'я, енергія, інформація.*

*Статья посвящена проблеме энергоинформационной природы человека.
Ключевые слова: здоровье, энергия, информация.*

*The article is sacred to the problem of energyinformative nature of man.
Key words: health, energy, information.*

Уявлення про організм людини і здоров'я, створені західною медициною, значною мірою визначають наші думки і погляди на нас самих. Протягом багатьох років західна медицина шукала джерела хвороби у злих духах, поганому змішанні життєвих соків, бактеріях і вірусах – цим уявленням відповідали і методи лікування. Але з розвитком

наукових технологій, росту наших знань про зв'язок розуму і тіла змінюється і погляд медицини на людину. Новий погляд породжує нові можливості.

Давно відомо про існування аури, про її зв'язок зі здоров'ям і ціленням від хвороб, але в минулому це знання мало езотеричний характер. Тепер, коли в лабораторіях і клініках накопичується все більше точних даних про біоенергетику, концепція прямого зв'язку між здоров'ям і енергетичним полем людини стала більш прийнятною для західної медицини.

Науці відомо, що основні форми, у яких перебувають Мікрокосмос (людина) і Макрокосмос (Всесвіт) – матерія і енергія. Мікрокосм, або людина, крім фізичного – матеріального тіла, має ще ефірне (енергетичне) тіло і п'ять тонких тіл, які становлять структурний каркас фізичного тіла.

Зв'язок матеріального тіла, яке включає нервові сплетіння і центри мозку, які регулюють усі фізичні і психічні процеси в організмі, з іншими тілами відбувається через систему енергетичних центрів (чакр) і енергетичних каналів (меридіанів). У цьому процесі активними учасниками є свідомість (знання, мислення) і підсвідомість (сукупність неусвідомленої інформації довколишнього світу, *особиста спадкова інформація і прообрази*). Обсяг сприйнятої свідомістю інформації різко обмежений, у той час як підсвідомістю сприймається практично вся неусвідомлена інформація.

Все у Всесвіті випромінює і сприймає енергію. Наша підсвідомість як частина Космосу також виконує ці функції; вона все знає про себе і через інформаційний канал – про Всесвіт.

“Пізнай себе” – пропонували давні мудреці, вважаючи, що пізнання себе – це вище знання, до якого повинна прагнути людина. Проте процес пізнання не зводиться до безрезультатного самокопання у власних відчуттях, яке може закінчитися хворобливим для людини станом. Під процесом самопізнання давні мудреці розуміли пізнання істинної структури людини, що дає можливість комплексного розкриття індивідуального “Я”.

Джерел пізнання цієї структури виділяють три [12, с. 29-30].

Таблиця 1.

Джерела пізнання глибинної структури людини

№ з/п	Назва джерела	Зміст та особливості
1.	Релігійний досвід	Усі основні релігії світу (християнство, буддизм, дзен-буддизм (Японія) даосизм (Китай), індуїзм, іслам, іудаїзм) єдині в розумінні структури людини. Людина – це творіння Бога, створена на образ і подобу Божу, складається з трьох частин: фізичного тіла, душі і духу. Дух даний людині для пізнання Бога, злиття з Божественним; душа – для самопізнання і самовдосконалення; фізичне тіло з притаманними йому органами чуття – для пізнання довколишнього світу. Відхилення від призначення людини карається численними хворобами
2.	Інтравертні знання	У всі часи існували люди, які могли, використовуючи природні канали інтуїції, яснобачення, яснослухання, духовний психотренінг, елементи медитації, осяяння отримувати знання про істинну структуру людини. Краплини інтравертних знань, здобуті в різні часи, становили основу духовних шкіл і напрямків. Це, перш за все, школи східного і західного езотеризму – школи йоги, буддизму, дзен-буддизму, суфізму, теософії, антропософії, окультизму, піфагорійська школа, давньогрецька містика та ін. Здавалось би, інтравертні знання містять елементи суб'єктивізму, а тому недостовірні. Однак є вагомі підтвердження існування об'єктивного начала в цих знаннях: 1) ці знання, здобуті в різні епохи, різними людьми, які проживали на різних континентах, співпадають між собою, а в істотних моментах часто доповнюють

		<p>одне одного, описуючи людину з різних боків; 2) повторюваність і відтворюваність результатів проведених експериментів; 3) елементи інтравертних знань підтвержені сучасними теоретичними відкриттями в царині фундаментальної фізики.</p> <p>Структура людини у світлі інтравертних знань становить сім тіл, із яких найбільш щільне (фізичне тіло) – це каркас, на який, як матрешки, нанизуються шість інших тіл чи оболонок, які ми по-різному відчуваємо у повсякденному житті.</p> <p>Тіла у різних духовних школах Сходу і Заходу мають різні назви, спільна термінологія поки що не вироблена.</p> <p>Як правило, це фізичне; ефірне (енергетичне); астральне (емоції); ментальне (інтуїтивне, душевне); каузальне (кармічне), яке містить досвід попередніх втілень; будхічне; духовне, атмічне (власне “Я”).</p> <p>Оскільки послідовність розташування тіл і їх зв'язок з енергетичними центрами людини дещо розрізняються в різних традиціях, то для зручності останні чотири тіла, які належать до категорії ментальних, інколи позначають символами М1, М2, М3, М4.</p> <p>У християнстві, в описі Святих отців, душа – субстанція, яка відчуває і розуміє, тобто це інтегральна оболонка, яка включає астральне і ментальне тіла. Крім того, у вченнях ранніх гностиків душа включала досвід попередніх втілень, тобто кармічну оболонку.</p> <p>Отже, структура людини – це сім тіл (оболонок), які мають сім діапазонів вібрацій (сім станів матерії).</p>
3.	Фундаментальна наука	<p>Донедавна наука могла описати тільки чотири стани матерії – твердий, рідкий, газоподібний і плазменний, тобто склад фізичного тіла. Вивчення феноменальних здібностей людини, таких як яснобачення, телепатія, телекінез та ін., змусило науковців створювати гіпотези і концепції про існування якихось невідомих фізиці полів.</p> <p>У 1993 р. російський учений Г.І.Шипов створив фундаментальну фізичну теорію, яка змогла виявити ще три стани матерії, що дало можливість описати тепер уже всі сім тіл людини. П'ятий стан матерії – це фізичний вакуум або ефір, – дозволяє описати ефірне тіло людини. Шостий стан – надвакуумний: це торсіонні поля або поля кручення, які дають можливість описати наші тонкі тіла (астральне і три ментальних тіла). Сьомий стан – Абсолютне “НІЩО”, із якого витікає “ВСЕ”, дозволяє описати наше духовне тіло, існування енергетичних сутностей у космосі і пояснити багато фактів, отриманих з релігійного досвіду.</p> <p>Теорія Шипова отримала міжнародне визнання. Вона не тільки дозволяє пояснити релігійні та езотеричні уявлення про людину і вищі духовні сутності, а й робить першу істотну спробу поєднати знання релігії і науки в одну цілісну картину світу</p>

Людина становить собою складний комплекс, що поєднує в одну функціональну систему фізичне тіло і біопольову енергоінформаційну структуру (тонкі тіла). Зв'язок фізичного тіла із зовнішнім світом і космосом не може здійснюватися прямо, а за посередництвом тонких тіл. Цих тіл шість (дехто стверджує, що їх 12). Вони створюють вібрації різної частоти, різної щільності (ступеня матеріальності). Ці тіла ніби входять одне в

одного (за принципом матрьошки), і через відмінність частот вібрації перебувають у різних площинах існування.

Фізичне тіло

Фізичне тіло – величезна кількість клітин. Комплекси однорідних клітин творять тканини й органи. Клітини мають певний термін життя і потім гинуть або діляться.

Привілей вивчення фізичного тіла належить західноєвропейській науці, яка вивчала склад, будову, структуру органів фізичного тіла у тяжкій боротьбі з догмами середньовічної церкви, яка наклала заборону на вивчення фізичного тіла, оголосивши плоть гріховною.

Впавши в ейфорію під впливом своїх відкриттів, західноєвропейська наука дійшла хибного висновку, що людина – це лише сукупність фізико-хімічних атомів і молекул. І нічого, крім фізичного тіла, не існує.

Західна наука вивчала фізичне тіло через його розчленування, поділ на органи і системи. За такого підходу було упущено найголовніше, що робить організм системою, – це інформаційно-енергетичні зв'язки, які існують між органами, які є не чим іншим, як ефірним, енергетичним, тілом. Саме в ньому при порушенні циркуляції енергії народжуються численні функціональні розлади, які західноєвропейська наука, створюючи кібернетичні моделі для окремих органів поза їх зв'язком з іншими органами, не навчилася ні діагностувати, ні лікувати.

Ефірне (енергетичне) тіло та його будова

Ефірне тіло – точна копія фізичного. Деякі дослідники стверджують, що його колір голубувато-бузковий, а товщина 2-3 см [14]. Виступає з'єднуючою ланкою між астральним і фізичним тілом. Втрата ефірного тіла загрожує смертю для фізичного тіла. Здатність ефірного тіла заряджати організм слабне після 30-річного віку, унаслідок чого шкіра поступово стає зморшкуватою і сухою.

Привілей вивчення другого тіла (ефірного чи енергетичного) належить різним гілкам східної медицини: індо-тибетської, китайської, японської, в'єтнамської та ін. Східна медицина не займалася аналізом роботи самих органів. Головна увага у східній медицині приділялася циркуляції життєвої енергії, яка називалася *Чи* або *Ці* у китайців, *Ki* – у японців, *Прана* – в індусів. В інших традиція цю енергію називають також *Хуна*, *Одична сила*, *Оргон* та ін. Робота з нею є основою багатьох духовних і цілительських практик, таких як цигун, тайцзи, йога, кунфу, акупунктура, Рейкі, рефлексологія, Пранічне цілительство, квантовий дотик тощо.

Вважалося, що коли енергія правильно циркулює і дотримується енергетичний баланс, то органи ніколи не захворіють, оскільки вони живляться цією життєвою енергією, і повноцінне енергетичне харчування дає можливість органам залишатися здоровими.

Різні гілки східної медицини вивчали різні енергетичні ланки ефірного тіла. Так, індо-тибетська гілка займалася переважно вивченням процесів накопичення і перетворення життєвої енергії в енергетичних центрах – чакрах, виробленням рекомендацій щодо збереження енергії в них і правильної циркуляції енергії по основній енергомагістралі – хребті (*Сушумні*) та двох бокових магістралях (*Іді* (зліва) і *Пінгалі* (справа)). Індо-тибетській медицині було відомо 64 000 дрібних каналів, по яких циркулює життєва енергія. Відкриття нових дрібних каналів і пошуки методів впливу на них з лікувальною метою продовжуються досі (корейська гілка – Су Джок).

Китайська гілка східної медицини відкрила біологічно активні точки (БАТ) на тілі людини, які при поєднанні їх у певній послідовності творять канали (меридіани), по яких циркулює життєва енергія. Китайська медицина вивчала 14 магістральних каналів чи меридіанів. Майже всі вони, за винятком задньосерединного, передньосерединного і меридіану трьох обігрівачів, мають назву того органу, до якого підводиться енергія: канал легенів, товстої кишки, шлунка, селезінки, підшлункової залози, серця, тонкої кишки, сечового міхура, перикарду (сексуальний), жовчного міхура, печінки.

Усі канали енергетично пов'язані між собою. Порушення вільної циркуляції енергії (утворення енергетичного “затору”) в каналах чи міжканальних з'єднаннях призводить до

численних функціональних розладів, вивчення яких дало можливість укласти зібрання правил (синдроми “Інь-Ян” – нестача чи надлишок енергії), за яким можна поставити діагноз і тільки після того почати лікувати, тобто налагоджувати циркуляцію енергії.

Оскільки знання, отримані різними гілками східної медицини, багато століть були таємними, залишаючись привілеєм наближених імператорів і йогівських учень, вони не експортувалися на Захід до 50-х років ХХ ст., коли вперше ефірне тіло було сфотографоване подружжям Кирліан з використанням методів височастотної фотографії.

Сучасній людині життєво необхідні знання про її енергетичну складову і навички роботи з енергією. Адже чим більше у нас енергії, тим активнішими ми стаємо на всіх рівнях буття – на фізичному, емоційному, ментальному, творчому і духовному.

Здоров’я приходить, коли ми розуміємо, що наше найголовніше природне багатство – енергія; коли ми оволодіваємо вміннями підключатися до свого джерела енергії, усувати перешкоди на шляху до цього підключення й управляти потоком енергії так, щоб найповніше реалізувати свої можливості [16, с.7].

Будь-яка людська діяльність втягує енергію у кожен молекулу, у кожен кісточку, м’яз чи орган, навіть коли ми просто міркуємо чи спимо. Кожна думка і рух, робота будь-якого з органів викликає масу біоелектричних і біохімічних сигналів, які передаються по всьому тілу. А будь-яка електрична активність створює електромагнітні поля, які ще називають біомагнітними полями, оскільки вони створюються живими організмами. У нашому організмі найсильніше з таких полів створює серце. Це поле можна виявити навіть на відстані 5 метрів.

Енергетичне тіло людини по-різному поповнює запаси енергії. Головними джерелами поповнення, крім пиття і їжі, є енергія планети і повітря, яким ми дихаємо. Тонка життєва енергія проникає у наше тіло з атмосфери, а також разом із сонячною і космічною енергіями Всесвіту. Крім того, енергетичний обмін постійно відбувається між людьми і всіма живими істотами на планеті.

На субатомному рівні матерія – це енергія. Увесь наш Всесвіт, по суті, не що інше, як безконечний прояв енергії і свідомості.

Енергетичне тіло людини за складністю своєї будови нічим не поступається фізичному тілу, хоча виявити тонкоматеріальні структури енергетичного тіла складно. Енергетичне тіло повторює обриси тіла фізичного, будучи його тонкоматеріальною копією. Але частини цієї енергетичної матриці можуть існувати окремо від відповідних частин фізичного тіла. Наприклад, у випадку ампутації однієї з кінцівок відповідна їй частина енергетичного тіла буде продовжувати функціонувати.

Енергетичне тіло людини має багато рівнів (шарів) та енергетичних центрів. Ці центри (чакри) є чимось на зразок життєво важливих органів енергетичного тіла. Серед них – сім первинних енергоцентрів (головні чакри), сотні вторинних, три сховища енергії і ділянки маленьких енергетичних пор, завдяки яким здійснюється енергетичний обмін.

Активність **первинних енергоцентрів** пов’язана перш за все з нашими емоціями. Наприклад, слухаючи бадьюру, життєрадісну музику, ми відчуваємо, як по спині піднімається наелектризована хвиля енергії. Від смутку – тяжкість у всьому тілі. Від раптового переляку у нас миттєво пересихає в роті. Від страху і збудження ми покриваємося гусячою шкірою, у нас “волосся стає дибом”. Якщо страх сильний, – холодне всередині, ноги стають ніби ватяні. Розумова напруга може спричинити сильні головні болі та ін. Відчуття, що стосуються активності основних енергоцентрів, настільки ж різноманітні, як і наші емоційні стани. Головні енергоцентри такі: кореневий центр (біля основи хребта), пупковий центр, центр сонячного сплетіння, серцевий, горловий, міжбровний і центр маківки. Це і є головні органи нашого енергетичного тіла – чакри. Вони пов’язані з усіма аспектами людського існування. Певною мірою вони завжди активні. Первинні енергоцентри відповідають за всі емоційні, психічні і духовні почуття людини.

Вторинні енергоцентри подібні на головні, але набагато менші і виконують простіші функції. Вони різного розміру і розсереджені по всіх суглобах, костях і м’яких тканинах

фізичного тіла. Ці енергетичні центри і меридіани, що пов'язують їх між собою, детально описані в китайських трактатах з акупунктури.

Крихітні **енергетичні пори**, центри енергетичного обміну, виконують ті ж функції, що й мільйони пор, які покривають поверхню шкіри. Головна функція енергетичних пор – забезпечувати постійний енергетичний обмін людини з іншими людьми і з навколишнім середовищем. Вони покривають усю поверхню нашого тіла, але є місця їх найбільшого скупчення: підошви ніг, долоні, ніс і носові пазухи, очі й вуха, легені, рот, губи, язик і ділянка геніталій. Енергетичні пори дуже чутливі до коливань енергії і легко вловлюють частоту тонких енергетичних полів. Завдяки великій кількості енергетичних пор на руках ми можемо відчувати ними енергетичні поля.

Наше енергетичне тіло має три головних **сховища енергії**, які акумулюють різні її якості. Знаходячись поблизу первинних енергоцентрів, сховища енергії, тим не менше, від них відрізняються, хоча й пов'язані з ними енергетично.

Пупкове сховище розташоване між пупком і верхньою частиною лобка, на 4-5 см вглиб нашого тіла. Його завдання – накопичувати грубу фізичну енергію.

Серцеве сховище розташоване у центрі грудей між сосками, на 4-5 см вглиб фізичного тіла. Накопичує емоційну енергію.

Міжбровне сховище розташоване між бровами у центрі чола, у глибині черепа. Слугує для накопичення ментальної (психічної) енергії.

З усіх трьох резервуарів енергії найважливіше для заповнення – пупкове сховище. Коли воно заповнене, то всі залишки, природним чином підготовані, поступають у серцеве сховище, а далі – у міжбровне. Як стверджує Р.Брюс на основі своїх експериментів, наповнювати енергією два вищих сховища нерозумно: це може порушити цілісність енергетичного тіла і викликати емоційну, розумову чи психічну невірноваженість [4, с.33].

Тонкі тіла

Астральне тіло – емоції і бажання. Воно вібує швидко, невидимо для очей, проте його бачать люди з добрими сенситивними здібностями. Колір астрального тіла в області голови – жовтуватий. У високорозвинутій сутності астральне тіло пульсує у різних кольорових гамах, залежно від душевного стану. Тіло фізичне, ефірне й астральне в області серця пов'язані срібною ниткою, яка розривається у момент смерті. Під час сну астральне тіло виходить із фізичного, подорожує в невидимому просторі.

Ментальне тіло будує план нашої діяльності, тобто структуру нашої поведінки. У стані глибокого сну (сон без сновидінь) людина виділяє з себе ментальне тіло. Фізичне, ефірне, астральне і ментальне тіла тимчасові, вони не є складовими частинами “вічної душі”. Людина користується цими провідниками протягом певного часу, а коли вона вже не відчуває потреби в них, ці тіла відходять.

Опису тонких тіл присвячені різні йогівські системи. Згідно з інтравертними знаннями, кожне тонке тіло має своє функціональне призначення, свою форму, структуру. Між тонкими тілами наявні структурні зв'язки. Кожне тонке тіло має свій біоритм роботи, синхронізований з біоритмами інших тонких тіл. Зв'язок існує не тільки між п'ятьма тонкими тілами, а й між ефірним тілом і всіма тонкими тілами. При цьому ефірне тіло через свої енергетичні центри (чакри) постачає основний будівельний матеріал (вібрації) для життєдіяльності всіх тонких тіл. Звідси величезна роль ефірного тіла у підтриманні загального психобіоенергетичного гомеостазу людини, і саме **ефірному тілу відводиться головна роль у підтриманні здоров'я людини**.

Тонкі тіла можуть бути ушкоджені так само, як ефірне і фізичне тіло. Може бути порушена форма тонких тіл, структура, відбутися збій у синхронізації роботи всіх тіл. Негативні емоції, яким піддається людина, якщо вони переходять у стійкий стан, можуть притягнути (відповідно до космічних законів) аналогічні вібрації з космосу, і тоді створюється ціла сітка ушкоджень у вигляді існування в аурі (сукупності всіх тонких тіл) людини ауральних сутностей, в ефірному тілі – ефірних сутностей, які призводять до

численних психічних (явних, прихованих чи межових порушень) і психосоматичних захворювань.

Пошкодження тонких тіл можуть виникати в людини, починаючи з утробного періоду. Уже на клітинному рівні йде запис усіх негативних відчуттів і фону, що їх супроводжує (фізичного болю, слів доколишніх людей, звукового супроводу тощо), які створюють у майбутньому пошкодження тонких тіл.

Ці записи, що здійснюються протягом усього життя, зберігаються в підсвідомості людини. Тут зберігається також банк даних про ушкодження, які прийшли з минулих втілень людини, що згодом можуть призвести до кармічних захворювань. Запис ушкоджень, що зберігається на дні підсвідомості, є, як стверджує Л.Г.Пучко [12, с.34], основою системи діагностування, що закладена в самій природі людини. Кожна людина може сама себе продіагностувати, якщо вона навчиться налагоджувати зв'язок зі своєю підсвідомістю і вилучати звідти інформацію про ушкодження своїх тонких тіл.

5,6,7 тіла в сукупності становлять вічну частину людини – душу (дух). Це хранилище життєвого досвіду й переживань. Там зберігаються набуті розумові і моральні якості.

Цікаве вчення про структуру тонких тіл і їх зв'язок з чакрами на основі ведичної традиції пропонує сучасний індійський мудрець і духовний учитель **Ошо Шрі Раджніш** [9]. Він пропонує такі назви тіл: 1 – фізичне; 2 – ефірне; 3 – астральне; 4 – ментальне, або психічне; 5 – духовне; 6 – космічне; 7 – тіло нірвани, або тіло без форми [9, с. 99].

Ошо прослідковує закономірності розвитку тіл у зв'язку з семирічними циклами становлення людського організму.

У перші сім років життя активно формується фізичне тіло. Інші тіла, володіючи потенціалом росту, перебувають у зародковому стані. Деякі люди ніколи не виростають далі, вони так і залишаються на цій стадії розвитку, будучи за своєю суттю тваринами.

У наступні сім років – з семи до чотирнадцяти – розвивається ефірне тіло. Це роки емоційного росту індивідуальності. Ось чому статевої зрілості – найінтенсивнішої форми емоцій – досягають до чотирнадцяти років. Деякі люди зупиняються на цій стадії.

Між чотирнадцятьма і двадцяти одним роком формується астральне тіло. У ньому розвивається інтелект, здатність до міркувань. Це тіло є результатом освіти, цивілізації і культури. *Переважає більшість людей зупиняються у своєму розвитку на цій стадії до кінця життя.*

З пробудженням кожного тіла перед нами відкриваються великі можливості. Той, чие ефірне тіло не розвинулося, хто зупинився у своєму розвитку після перших семи років життя, не цікавляться нічим, крім їжі і пиття. Культура тих цивілізацій, де у переважній більшості населення ефірне тіло не отримало розвитку, буде обмежена культом їжі. Цивілізація, ріст якої зупинився на другому тілі, буде орієнтована на секс. Література, музика, фільми і книги, поезія і мистецтво загалом будуть сексуально орієнтовані. У цивілізації, яка повністю розвинула третє тіло, відмітною рисою стануть інтелект і розумність. Коли розвиток третього тіла стає вкрай важливим для суспільства чи нації, відбуваються численні інтелектуальні революції. Таке становище склалося у Давній Греції в часи Сократа і Платона, в Китаї в часи Конфуція і Лао-цзи. Зазвичай люди зупиняються на третьому тілі. Більшість із них не розвивається після двадцяти одного року.

Те, що ми називаємо душею, *психе*, належить четвертому тілу, якому властиві свої власні чудесні переживання. Гіпноз, телепатія, яснобачення, спілкування між людьми без перешкод з боку часу і простору, здатність читати думки інших і навіювати свої думки – ось потенційні можливості четвертого тіла. Людина з розвинутим четвертим тілом може подорожувати, виходячи за межі фізичної оболонки; вона здатна будувати астральні проєкції й усвідомлює себе окремо від фізичного тіла.

Четверте тіло володіє величезними можливостями, однак ми зазвичай не розвиваємо його, тому що це пов'язано як з неабияким ризиком, так і з можливістю обману і заблудження. Світ, що відкривається з розвитком четвертого тіла, – суб'єктивний, тоді як світ попередніх трьох тіл – об'єктивний. Зовнішні правила і зовнішні закони тут не діють. З

четвертого тіла починається стан, коли дуже важко встановити межу між ілюзією і реальністю. Найбільша небезпека полягає в тому, що людина часто не усвідомлює того, що її переживання – тільки ілюзія. Вона може несвідомо обманювати як себе, так і інших. Те, що відбувається на цьому плані, настільки тонке, особисте і невловиме, що немає засобів для перевірки істинності переживання.

Саме тому люди стримували розвиток четвертого тіла, а ті, що користувалися можливостями цього рівня, піддавалися гонінням і прокляттю (як “відьми”, еретики). Вони володіли секретним знанням, яке здавалося небезпечним для суспільства. Вони знали, що відбувається в умах; без труднощів називали, що є у вашому домі, не заходячи в нього. Тому ми не дозволяли нашим тілам розвиватися далі третього, оскільки четверте тіло здавалося небезпечним, несло невідомість і непередбачуваність.

Небезпека і ризик існують, однак і досягнення прекрасні. Тому, замість зупинки і застою, необхідні подальший розвиток і дослідження. Сьогодні вчені вже володіють відповідними приладами, зростає здатність людини до розуміння того, що відбувається.

Ошо наголошує, що лише деякі люди розвивають четверте тіло, тому в сучасному світі існують фокусники. Якщо б четверте тіло було розвинуте у всіх, чудеса миттєво зникли б з лиця землі. Чим далі людина занурюється вглиб своєї істоти, тим більшим чудом вона стає для тих, хто все ще залишається на поверхні. Її дії будуть здаватися чудом для нас, тому що ми не можемо оцінити їх, оскільки нам не відомі закони четвертого тіла. *“Так само, як ми дали людині освіту третього тіла, навчили її мов і математики, тепер ми повинні навчити її користуватися четвертим тілом. Кожна людина повинна бути відповідно кваліфікована, тому що тільки в цьому випадку чудеса зникнуть; інакше хто-небудь обов’язково скористається незнанням нас”* [9, с.114].

Четверте тіло розвивається до двадцяти восьми років. Але лише деякі можуть розвинути його.

П’яте тіло – духовне – має величезне значення. Якщо життєвий ріст продовжується, то до **тридцяти п’яти років це тіло повинно бути повністю розвинуте.** Але для більшості це поки що віддалений ідеал. Лиш незначна частина людей досягли п’ятого тіла; це ті, кого ми називаємо спіритуалістами, духовними людьми.

Той, хто досяг п’ятого тіла, повністю позбавлений від неусвідомленості, пробуджений. До досягнення п’ятого рівня природним станом є сон. Людина є свого роду сомнамбулою, її вчинкам довіряти не можна, тому що вони здійснюються у несвідомому, сплячому стані. Наш світ – світ сплячих людей; звідси стільки розчарувань, сварок і конфліктів. Сплячій людині невідомо, хто вона, тому вона постійно намагається показати іншим, що вона є чимось, тисячами способів вона намагається утвердитися. Таким чином людина неусвідомлено хоче з’ясувати, хто ж вона насправді. Вона не знає себе. П’яте тіло називається духовним, тому що людина отримує відповідь на питання “Хто я?”. Людина перестає вважати себе чимось особливим. Потреба самоутвердження зникає, тому що тепер знання себе стає доведеним фактом.

Конфлікти і проблеми індивідуальності перестають існувати на п’ятому рівні, але тут існують свої перешкоди. Коли людина приходить до пізнання самої себе, це знання переповнює її таким блаженством, що вона може припинити мандрівку, відмовитися від подальшого пошуку. Всі попередні перешкоди були перешкодами болю і страждань; тепер же перешкодою стає саме блаженство. Людина, яка пізнала себе, переживає глибоку трансформацію: блаженство, пробудженість, самореалізація. Але це ще не все, слід іти далі.

Якщо ви шукаєте істину, слід іти за межі п’ятого тіла. До п’ятого тіла людина прагне позбутися болю, ненависті, насильства, бажань. На п’ятому рівні пошук спрямовується на втрату своєї самості, сутності.

Шосте тіло – космічне. Коли людина еволюціонує за межі свого атмана (духу), коли вона бажає розстатися з ним, вона вступає у шосте. Залишається тільки те, що є, що існує. Свідомість вільна від самості, тепер це більше не *моя* свідомість, а просто свідомість. Не *моє* існування, а просто буття. Цей рівень подолати вкрай важко. Існування пізнане, але не-буття

ще належить пізнати. Є світло, але з протилежного боку є темрява. Життя становить один бік, але є ще смерть. Тому необхідно пізнати ще і не-існування, пустоту, тому що істини можна досягти, тільки пізнавши обидві сторони – буття і небуття. Тільки тоді ми знаємо ціле, тільки тоді досвід завершений.

Розвиток шостого тіла закінчується до сорока двох років, а сьоме – нірванічне – розвивається до сорока дев'яти. Сьоме тіло – це стан безтілесності, неречовинності, у якому все зникає, немає нічого, навіть космічної реальності, – тільки пустота.

До п'ятого тіла пошук ведеться за допомогою цілком наукових методів; усе піддається поясненню. На шостому рівні ґрунт починає вибиватися з-під ніг, все здається безглуздим. Шостий і сьомий рівні важко описати людською мовою. Про них говорять містики.

Ошо вчить, що для тих, хто зупинився на першому, другому чи третьому тілі, життя між народженням і смертю стає всім, для них немає життя після смерті. Якщо людина розвиває четверте тіло, після смерті вона переживає пекло і рай, де є безмежні можливості для щастя і страждання. Якщо ж людина досягає п'ятого тіла, перед нею відчиняються двері звільнення, а якщо вона досягає шостого, то зустрічається з можливістю Божественної реалізації. На сьомому рівні не існує ні я, ні ти, там є лише повна й абсолютна пустота, вакуум, – це нірвана.

З кожним семилітнім циклом пов'язаний певний етап розвитку. Якщо фізичне тіло не досягло повноцінного розвитку у перших сім років, дитина на все життя залишиться хворобливою, тому що основа, база здоров'я, яка повинна була сформуватися у перші сім років, була підірвана. Якщо друге тіло емоцій розвивається неправильно у наступні сім років, то результатом будуть численні сексуальні викривлення, які дуже важко вилікувати пізніше. Якщо інтелект не розвинувся до двадцяти одного року, то шанси на його подальший розвиток невеликі. Тому період розвитку кожного тіла дуже важливий.

Таблиця 2.

Семирічні періоди розвитку тіл людини

	Розвинені тіла			Тіла, переважно не розвинені в сучасній людині			
Вік	До 7 р.	До 14 р.	До 21 р.	До 28 р.	До 35 р.	До 42 р.	До 49 р.
Яке тіло формується	Фізичне тіло	Ефірне тіло	Астральне тіло	Ментальне тіло	Духовне (каузальне) тіло	Космічне (будхічне) тіло	Тіло нірвани (атмічне)

Ми турбуємося про розвиток першого тіла, потім посилаємо дитину до школи для розвитку інтелекту. Але ми забуваємо, що інші тіла також мають певний час, втратити який – значить накликати на себе додаткові труднощі.

Людина витрачає п'ятдесят років на розвиток тіл, формування яких повинно бути завершене у двадцять один рік. У п'ятдесят років у неї не стільки сил, скільки було у двадцять один. Тому доводиться прикладати багато зусиль. Тоді те, що набагато легше було завершити в юності, стає важким і довготривалим заняттям. Ось чому життя дітей, на думку Ошо, потребує ретельного планування і доброї організації до двадцяти п'яти років, щоб довести їх розвиток до четвертого тіла. Після досягнення четвертого тіла все стає легким. Коли закладений фундамент, залишається лише очікувати плодів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Беркович А. Космоенергетика (Аура и цвет). – М.: ИД “Профит Стайл”, 2006. – 96 с.
2. Бланк С.М. Благословение Вселенной. Слово очищает биополе [Текст]. – СПб.:

- Вектор, 2008. – 255 с. – (Энергетика. Невидимый мир).
3. Бланк С.М. Исцеление молитвами. Слово защищает и лечит. – СПб.: ИК “Невский проспект”, 2005. – 192 с. – (Серия “Основы биоэнергетики”).
  4. Брюс Роберт. Работа с энергией: Секрет исцеления и духовного развития / Перев. с англ. – М.: ООО Издательство “София”, 2009. – 288 с.
  5. Булгаков Влад. Летопись Вознесения. Кн. 6 / Влад Булгаков. – М.: Амрита-Русь, 2008. – 320 с. – (Серия “В преддверии Золотого Века”).
  6. Васильчук А. Функціональна анатомія тонкоматеріальних тіл людини. – Львів: Каменяр, 2003. – 415 с.
  7. Доля Роман. Учебник целителя / Р.Доля. – М.: Амрита-Русь, 2008. – 304 с.
  8. Кудрик Л.Г., Сурмяк Ю.Р. Діти Нової Свідомості. Посібник для вчителів, виховників і батьків. – Львів: СПОЛОМ, 2008. – 176 с.
  9. Ошо. В поисках Чудесного. Чакры, кундалини и семь тел / Перев. с англ. Ма Дэва Таласи. – М.: ООО Издательство “София”, 2007. – 400 с.
  10. Ошо. От медицины к медитации / Перев. с англ. – М.: ООО Издательство “София”, 2007. – 464 с.
  11. Пашинский М.Ф. Константинова О.Г. Равновесие, или путь к себе истинному: методика диагностики и самодиагностики человека. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 192 с.
  12. Пучко Л.Г. Биолокация для всех. Система самодиагностики и самоисцеления человека. (Введение в многомерную медицину). – 4-е изд., испр. и доп. – М.: АНС, 2002. – 320 с.
  13. Тюріна Т. Феномен духовності особистості / Монографія. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 232 с.
  14. Фролова Н.А. Тайны лечебной магии и народной медицины. – К.: МП “АЛЬТЕРПРЕСС”, 1993. – 286 с.
  15. Чепига М.П., Чепига С.М. Стимуляція здоров'я та інтелекту. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 347 с.
  16. Элизабет Клэр Профет, при участии Патрисии Р.Спадаро. Искусство практической духовности / Пер. с англ. Елизаветы Дорфман. – СПб.: “Издательство “ДИЛЯ”, 2006. – 160 с.

В.С. КУХТА, С.Й. КУХТА

**ПРОФЕСОР ЮРІЙ ДРОГОБИЧ – ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР
ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ І ВІЛЬНИХ МИСТЕЦТВ.**

*Стаття присвячена першому українському доктору наук Ю. Дрогобичу.
Ключові слова: філософія, медицина.*

*Статья посвящена первому украинскому доктору наук Ю. Дрогобичу.
Ключевые слова: философия, медицина*

*The article is dedicated to the first ukrainian Doctor of Sciences Yu. Drohobych.
Key words: philosophy, medicine.*

Син дрогобицького міщанина Михайла Доната Котермака Юрій після закінчення початкової школи в Дрогобичі продовжив навчання у монастирській школі Львова. Наприкінці 1478 р. до Краківського університету записався Юрко Котермак, акт запису його до університетських книг – один з найстаріших документів, що зберігся до нашого часу, документів про життя славного земляка першого відомого нам українця, який став доктором медицини. Здобувши в Кракові наукові ступені бакалавра (1470) і магістра медицини (1473), Юрій котермак вирушив до Італії, де став студентом Болонського університету – однієї з